

kultur **TRØKK**

NR. 2:2009 • INFORMASJONSBLAD FRA NORSK KULTURSKOLERÅD



S:04 DRØMMESTIPENDET 2009 GÅR TIL...

S:08 NYTT UTVIKLINGSPROGRAM I NORD OG SØR

S:15 KULTURSKOLEELEVER SOM ENTREPRENØRER

FOTO: PRIVAT

Norsk kulturskoleråds informasjonsblad

Redaktør: Egil Hofslid

Annonseansvarlig: Inntil videre redaktøren

Layout: Guri Jermstad AS



Trykk: GRØSET™

Boken er produsert etter miljøstandardene ISO 14001, EMAS og Svanemerket.

Produksjonen er klimanøytral, CO₂-utslippet er kompensert.

Redaksjon:

Egil Hofslid, redaktør

Telefon: 908 35 229

E-post: egil.hofslid@kulturskoleradet.no

Annonseavdeling:

Inntil videre: Kontakt redaktør for bestilling og andre henvendelser om annonsering

Annonsepriser:

1/1-side, farge: 5090 kr

1/1-side, sv./hv.: 3490 kr

1/2-side, farge (liggende format): 3390 kr

1/2-side, sv./hv. (liggende format): 2390 kr

I tillegg tilbyr vi annonser av tre ulike bredder:

Enspaltere: 56 mm

Tospaltere: 118 mm

Trespaltere: 180 mm

Mm-pris (måles etter høyde) for disse: 11 kr

Gode rabatter:

Gis om flere innrykk er aktuelt

Annonsefrist:

14 dager (to uker) før utgivelsesdato

Utgivelser 2009:

Nr. 1: 20.03

Nr. 2: 08.06

Nr. 3: 18.09 Ann.frist: 03.09

Nr. 4: 11.12 Ann.frist: 26.11

Opplag: 5.200

Abonnement:

Bladet distribueres gratis til landets kulturskoler. Alle andre som vil kan også abonnere. Ta kontakt for tilbud

Utgiver:

Norsk kulturskoleråd

Postadresse: 7491 Trondheim

Besøksadresse: Fjordgata 1

Telefon: 73 56 20 00

Telefaks: 73 56 20 01

E-post: post@kulturskoleradet.no

Internettadresse: www.kulturskoleradet.no

: direktøren direkte

Arbeid med kulturskolens rammebetingelser



Slutten av skoleåret er nær, og det er hektiske dager før sommerferien både ute i den enkelte kulturskole og i Norsk kulturskoleråd. For oss er tida inne for å se på rammebetingelsene for kulturskolevirksomheten i 2010, gjennom blant annet innsending av statsstøttesøknader, møter med departement og KS.

Kristelig Folkeparti fremmet i vår et todelt forslag som var oppe til høring i Stortinget. Følgende ble fremmet i et såkalt dokument 8 forslag:

- 1) Stortinget ber regjeringen utarbeide forskrifter for kulturskolevirksomheten som sikrer den faglige og sosiale profilen på tilbudet
- 2) Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å gjeninnføre ordningen med øremerkede tilskudd til kulturskolene

Saken var behandlet i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen før høringen, og saken var belyst i media, der jeg som direktør ble forespurt om organisasjonens synspunkt. Ikke uventet var det ingen av de andre partiene som støttet KrFs forslag om gjeninnføring av øremerket statstilskudd og/eller forskrifter til loven om kulturskolevirksomheten. Vi innser at tida for øremerkete tilskudd fra staten ikke lenger er et virkemiddel som er ønsket verken av kommunene selv, KS eller staten. Det er tydelig ikke ønskelig - eller politisk korrekt - med en overstyring av kommunenes selvråderett.

I arbeidet med statstøttesøknadene for 2010 har vi nylig hatt møte med Kunnskapsdepartementet. Vi fikk anledning til legge fram våre søknader og gi en detaljert informasjon om alle våre pågående og nye prosjekt og program. Vi møter stor velvilje og forståelse for våre tanker om utviklingen av kulturskolene. Det gjenstår å se om dette vil gjenspeile seg i økte rammer for 2010. Våre søknader er offensive, det må de være om vi som organisasjon skal kunne bistå kommunene i det viktige arbeidet med utviklingen av tilbud innen kunst og kultur for barn og unge.

Vårt årlige samarbeidsmøte med KS var satt til 27. mai, etter Kulturtrøkk deadline. En av sakene på agendaen den dagen var politiattest for kulturskoleansatte. Dette har aktualisert seg gjennom vedtak i Idrettsforbundet og Norges Musikkorps Forbund. Sistnevnte en av våre største samarbeidspartner både lokalt og nasjonalt. Kunnskapsdepartementet er også informert om saken og arbeider nå inn mot Justisdepartementet for å se på hvordan vi kan få dette på plass.

kommentator: [oddvin vatlestad](#)
direktør i Norsk kulturskoleråd

Vi trenger et Kulturskoleløft



I forrige nummer av Kulturtrøkk kunne du lese om budsjettundersøkelsen som ble gjennomført i vinter. Bakgrunnen for undersøkelsen var at det ved inngangen til 2009 kom alarmende signaler fra flere kulturskoler om kutt i tilbud og kraftig økning i skolepenger. Norsk kulturskoleråd gjennomførte derfor ei spørreundersøkelse for å ta temperaturen på kulturskolelandet vårt. Hver fjerde kulturskoleleder karakteriserer budsjett situasjonen i egen skole som dårlig eller svært dårlig.

Kulturskolene hadde fram til 1. januar 2004 ei skjerming av sin sosiale profil på grunn av kravet om tak på skolepengene med 1 600 kroner per elevplass per år. Etter bortfallet av pristaket ser vi økende forskjeller mellom

kulturskolene noe budsjettundersøkelsen bekrefter. Jeg er redd for at de høye prisene en del kulturskoler i dag opererer med skaper et klasseskille. Samtidig er det et stort problem at kulturskolene ikke kan gi et tilbud til alle som ønsker det og dermed ikke er tilgjengelig for alle.

Norsk kulturskoleråd har i samarbeid med Redd Barna, og med støtte fra departementet og Fagforbundet, tatt initiativ til ei undersøkelse om kulturskoletilbudets sosioøkonomiske nedslagsfelt. Undersøkelsen gjennomføres av Telemarkforskning. Vi ønsker gjennom undersøkelsen å avdekke hvilke grupper i befolkningen som bruker tilbudet, og hvilke grupper som kan stå i fare for å bli utelukket fra kulturskoletilbudet - og hvorfor.

Alle som ønsker det skal ha mulighet til å plass i kulturskolen uavhengig av familieøkonomi, sosial status, etnisk eller kulturell tilhørighet. Kulturskolen skal bidra til å utjevne sosiale forskjeller, ikke forsterke dem.

I Norge er det store prestasjonsforskjeller mellom skoleelever sammenlikna med andre land, og Norge er et av de landene der familiebakgrunn har størst betydning. Undersøkelser viser at god opplæring i kunst og kultur har positiv effekt også for andre skolefag. Kunst og kultur har dessuten en egenverdi som er nødvendig for utvikling av hele mennesker.

Dagens stramme kommuneøkonomi viser at kulturskolene har for dårlig beskyttelse og er svært sårbare for økonomiske svingninger. Kulturskolen er et kommunalt ansvar, men staten må sterkere inn for å bidra til å utjevne sosiale forskjeller, øke antall elevplasser og sørge for et bredt og mangfoldig tilbud med høy kvalitet på undervisninga. Vi trenger et KULTURSKOLELØFT!

kommentator: aase sætran
styreleder i Norsk kulturskoleråd

:kunstglimt

Kunstnere: Elevgruppe

Alder: 8 -12 år

Skole: Trondheim kommunale musikk- og kulturskole

Kunstnernes kulturskolelærer: Billedkunstner Peter Sutton

:fakta

Lærer om arbeidsoppgave: Elevene fikk MDF-plater i samme format som Pokémon-kort, og de skulle kopiere kortenes oppbygging og komposisjon. De fikk frihet til å finne sitt eget innhold, fylle formen med sin fantasifigur, sette sitt individuelle preg på bildet. Elevene ble oppfordret til å lage en tekst uavhengig av det normale innholdet i Pokémon-kort. De ble oppfordret til å jobbe med fargekombinasjoner, flate og komposisjon samt med overflatebehandling og ekstra effekter.

Lærerens kommentar: Poenget var å bruke noe barn er opptatt av og som i dagens konsumsamfunn er rettet mot barn, og gi barn mulighet til å transformere dette til egne uttrykk.



Kulturskolen under sosiologisk lupe

trondheim: Det norske kulturskoletilbudet skal under en sosiologisk lupe.

Norsk kulturskoleråd og Redd Barna er bestilleren. Kunnskapsdepartementet og Fagforbundet tar regninga. Telemarksforskning gjør jobben.

I vinter gjennomførte Norsk kulturskoleråd en undersøkelse som viste at en i stadig flere kommuner opplever en betydelig økning av skolepengesatsene i kulturskolen. Samtidig som ordninger som søskenmoderasjon og friplasstilbud er fjernet. Og flere steder øker også ventelistene for å et kulturskoletilbud kraftig. Det er lang vei fram til den rødgrønne regjeringens løfte om at "alle barn skal gis tilbud om plass i kulturskolen til en rimelig pris".

Situasjonen bekymrer både Norsk kulturskoleråd og Redd Barna, som etter et seminar i regi av Unicef Norge - om barns oppvekstkår - drøftet utviklingen en nå ser i kulturskolene.

Kompetanse på fattigdomsproblematikk

– Disse samtalene førte til at vi gjorde en henvendelse til Telemarksforskning for å undersøke deres mulighet til å gjennomføre en sosiologisk undersøkelse omkring skolepengeproblematikken i kulturskolen, sier seniorrådgiver Harry Rishaug i Norsk kulturskoleråd.

Telemarksforskning har et fagmiljø med stor kompetanse innenfor fattigdomsproblematikk, og har sagt ja til å utføre oppdraget i løpet av våren 2009, med fremlegging av dokumentasjon over situasjonen i løpet av august 2009.

– Vi ser det som viktig at en slik undersøkelse gjennomføres snarest mulig. Undersøkelsen kan for så vidt betraktes som et pilotprosjekt som kan følges opp av en bredere undersøkelse senere, sier Rishaug.

320 000 kroner fra...

Kunnskapsdepartementet og Fagforbundet ser også svært positivt på at en slik undersøkelse gjennomføres, og bidrar med 160.000 kroner hver og dermed er finansieringen i boks.

– Vi ser for oss at både departementet og Fagforbundet sammen med kulturskolerådet og Redd Barna deltar i en referansegruppe som bistår forskerne i gjennomgang av undersøkelsen, og drøfter mulige konsekvenser den bør kunne få for kulturskolevirksomheten i kommunene, sier Harry Rishaug.

Telemarksforskning ser for seg et mulig samarbeid med Redd Barnas Norgesprogram om undersøkelsen, der rapporten kan inngå i den temaserien som planlegges i tilknytning til fattigdomsbekjempelsen i Norge.

tekst: egil hofslø
foto: stock photo



skal forskes på: Dagens situasjon og utviklingen i norske kulturskoler blir nå gjenstand for en sosiologisk undersøkelse.



dans og musikk: Åsta Hoem Hagen trives i roller der hun kan kombinere dans og musikk.

foto: privat

Får "drømmehjelp"

botngård: Hun drømmer om å utvikle seg som både skuespiller og musiker. Nå får ambisiøse Åsta Hoem Hagen Drømmestipendet 2009 som hjelp til å oppfylle den drømmen.



Den 19-årige jenta fra Bjugn i Sør-Trøndelag jubler over stipendet hun nylig fikk vite at hun er tildelt. – Stipendet er en stort motivende puff til å fortsette med dans og musikk

samt nyttige kroner til å kjøpe utstyr for eller kanskje ta et seminar eller kurs, sier Åsta Hoem Hagen (**bildet**) til Kulturtrøkk. – Jeg spiller gitar i et band, så kanskje noen av de ti tusen kronene legges i ny gitar, legger hun til.

Åsta Hoem Hagen fikk altså ett av hundre stipend som Norsk Tipping og Norsk kulturskoleråd delte ut gjennom Drømmestipendet 2009. Les mer om Drømmestipendet på de neste sidene.

Stor takk til kulturskolen

Den glade stipendmottakeren synes hun er heldig som har fått vokse opp i Bjugn, en kommune som hun mener har et veldig godt og mangfoldig kulturtilbud.

– Jeg har mye å takke Bjugn kulturskole for, sier Åsta. Hun begynte der omtrent samtidig som hun begynte i grunnskolen. Første fag ble dans, men snart ble det også musikk. Fram til hun slutta i kulturskolen i fjor, fikk hun prøvd seg i mange ulike roller som har gitt henne bred kulturerfaring.

– Jeg har lært utrolig mye. I tillegg til fagkunnskap innen musikk og dans har jeg blitt scenevant, kvitt sjenerthet, blitt enda mer kreativ og veldig omgjengelig som menneske, sier Åsta.

Deretter Fosen vgs

I år er Åsta avgangselev på linja for musikk, dans og drama ved Fosen videregående skole i Botngård. For henne en naturlig fortsettelse av den kulturelle utdanningen hun i over ti år fikk ved kulturskolen.

– Fosen vgs har vært topp. Dyktige lærere har latt oss arbeide med prosjekt der vi fått mye ansvar og mye frihet. Sånt

passer meg utmerket, sier Åsta. Hun har vært med i elevbedriften Peers internasjonale teaterensemble. Elevene har produsert musikalforestillinger og tatt seg av alt rundt dette. De har lyktes til fulle, både kunstnerisk og økonomisk. Åsta har ved siden av å være aktør på scenen fått prøve seg som scenograf og PR-ansvarlig.

Veien videre

Til høsten går veien til Trondheim og Dronning Mauds Minne høgskole for førskolelærerutdanning. Drama skal studeres i ett år.

– Betyr det at drama velges framfor musikk?

– Vanskelig å velge bort noen av delene, sier Åsta Hoem Hagen.

tekst: egil hofslø

Og millionen går til...

hamar: Her kommer intet mindre enn én million kroner til unge kulturtalenter. Drømmestipendet 2009 fordeles i disse dager på hundre mottakere landet rundt.

Igjen har Norsk Tipping og Norsk kulturskoleråd den store gleden av å glede unge kulturtalenter med stimulerende stipendstøtte. Dette er sjettede gang Drømmestipendet utdeles. Til sammen én million kroner drysser i disse dager ned i ungdommelige kunstnerhender, ti tusen kroner til hver av mottakerne.

– Målet med Drømmestipendet er å stimulere utøvere til å dyrke sine talent videre. Et arbeid som det er veldig morsomt å få lov til å lede, sier prosjektleder Lars Emil Johannessen, som til daglig er ansatt i fagseksjonen i Norsk kulturskoleråd.

Under utvelgelsen av stipendmottakere er det tatt hensyn til kandidatenes kulturelle drøm og ønske om å utvikle seg mer, deres talent, deres betydning for andre ungdommer og kulturlivet på



gitarkompiser: juryleder Frode Alnæs (t.v.) og drømmestipendetgitarist Øystein Wangen fra Tynset i lekkert samspill. foto: bård hestnes

hjemplassen, bredde i sjanger samt geografisk og aldersmessig spredning.

Alnæs ledet juryen

Det meldes at juryen - ledet av Frode Alnæs - igjen hadde en veldig krevende oppgave med å finne de rette mottakerne blant veldig mange talenter som oppviste høy kvalitet.

Foruten Frode Alnæs har følgende gjort jurytjeneste i år: Arild Moen (Norsk Musikkorps Forbund), Lage Thune Myrberget (New Media Generation), Maren Wedøe (Hedmark Teater), Geir Østby (Trysil kulturskole), Terje Winther (De Unges Orkesterforbund), Maren Jørstad (Norsk Tipping), Hilde Roald Bern, Fabiola Charry, Bård Hestnes (alle Norsk kulturskoleråd).

tekst: egil hofslø



intens og krevende: Store deler av Drømmestipendet-juryen samt prosjektleder og -sekretær i en pause i juryarbeidet. foto: arve skjølstad

Drømmestipendet

- Norsk kulturskoleråd og Norsk Tipping står bak Drømmestipendet
- Deles ut for sjettede gang i år
- Det utdeles 100 stipend à 10 000 kroner til unge kulturutøvere under 20 år
- Alle landets kommuner er invitert til å innstille én kandidat hver
- Både enkeltpersoner og grupper kan tildeles stipend
- Kandidatene kan ikke være etablerte kunstnere
- I år fikk juryen nesten 250 nominerte kandidater til vurdering
- Har egen hjemmeside: www.drommestipendet.no

:fakta



får stipend: Snorre Log Skage, Flekkefjord.



får stipend: Elisabeth Gimmestad (midten), Gloppen.

begge foto: privat

AKERSHUS/OSLO

Oslo: Linnéa Haug, musikk
Asker: Mathias Holtedahl Thorp, musikk
Bærum: Xixi Marlene Karlstrøm, musikk
Eidsvoll: Snorre Tidemand Krogvold, musikk
Enebakk: Henrik Granheim Brustad, musikk
Fet: Susanne Halvorsen Foss, musikk
Nannestad: Martin Sierra, dans
Nesodden: Bård Winther, foto, film
Ski: Lasse Bjerknæs-Jacobsen, musikk
Ullensaker: Eivind Berg, musikk

AUST-AGDER

Arendal: Kari-Andrea Bygland Larsen, musikk
Froland: ASK, musikk
Tvedestrand: Maren Tveten, musikk

BUSKERUD

Drammen: Miriam Shirin Kammler, musikk
Got: Kjersti Anderdal Bakken, musikk
Hole: Anders Westad Langset, musikk
Ringerike: Sarah-Erin Hurtado Bye, musikk
Røyken: Thormod Rønning Kvam, musikk
Ål: Vette Springgard, musikk, teater

FINNMARK

Måsøy: Morten Larsen, musikk
Nordkapp: Regine T. Holst, tegneseriekunst
Vadsø: Silje Malen Andreassen, musikk
Vardø: Odin Ramberg, musikk

HEDMARK

Elverum: Kristine Mellum, visuell kunst
Hamar: Audun Snartum, musikk
Stange: Einar Kjensmo Fuglerud, musikk
Tolga: Lars Tingelstad, musikk
Trysil: Hanne Tøraasen, foto, film
Tynset: Øystein Wangen, musikk

HORDALAND

Askøy: Birte Sofu Thomassen Espeland, musikk
Bergen: Håvard Salvesen Njølstad, musikk
Kvam: Martin Ulltang, musikk
Kvinnherad: Morten Andre Erstrand Olsen, musikk
Os: Ingrid Søfteland Neset, musikk

MØRE OG ROMSDAL

Gjemnes: Runhild Heggem, musikk
Herøy: Spelemannslaget Havella, musikk
Sunnadal: Ida Sødahl Utne, skapende skrivning
Surnadal: The Battery, musikk
Ørskog: Ingrid Johanne Fylling Nupen, musikk
Ålesund: KBB Storband, musikk

NORDLAND

Bodø: Joar Klæboe Henriksen, musikk
Narvik: Sara Mariell Johansen, dans
Rana: Torkel Rødvand, musikk
Tysfjord: Poise, musikk
Vefsn: Elisabeth Turmo, musikk
Øksnes: MEI video, foto, film

NORD-TRØNDELAG

Flatanger: Steve Cooling, musikk
Inderøy: Elias Gullbrekken Sandnes, visuell kunst
Levanger: Eirik Almåsbygg Skogmo, musikk
Snåsa: Anne Marte Eggen, musikk
Stjørdal: Sunniva Unsgård, musikk

OPPLAND

Lillehammer: Mette Brandstadmoen, dans
Sel: Torstein Slåen, musikk
Vang: Margrete Daae Mæland, musikk
Vestre Slidre: Marte Skattebo, musikk
Vestre Toten: Nora Foss Al-Jabri, musikk
Øystre Slidre: Gunnar Nerstad, musikk

ROGALAND

Gjesdal: Stian Aase, teater
Karmøy: Ole Håkon Steffensen, musikk, sirkus
Randaberg: Espen Behrens, musikk
Sola: Shruti Kar Ray, musikk
Stavanger: Tormund Blikra Vea, musikk
Time: Hege Orstad, musikk

SOGN OG FJORDANE

Flora: Andreas L. Taklo, musikk
Gloppen: Elisabeth Gimmestad, musikk, dans
Hornindal: Sondre Leivdal, musikk
Jølster: Sondre Øvrebø, musikk
Stryn: Gudrun Sætre Bergset, musikk

SØR-TRØNDELAG

Bjugn: Åsta Hoem Hagen, musikk, teater
Malvik: Charite Viken Reinås, musikk
Melhus: Sigrid Traasdahl, musikk
Trondheim: Eigil Nordstrøm, billedkunst
Tydal: Ubekannt, musikk

TELEMARK

Kragerø: Matias Fosso Kristiansen, musikk
Porsgrunn: Stine Hartvigsen, billedkunst
Sauherad: Øystein Skjeldal Waage, musikk
Skien: Fjøsset Film, foto, film

TROMS

Harstad: Marte Wiggen-Nilsson, dans
Kvænangen: Lotte Larsen, teater
Nordreisa: Agnete Båtnes Braaten, musikk
Svalbard: Ingrid Brenli, musikk
Tromsø: Harald Isachsen, musikk

VEST-AGDER

Flekkefjord: Snorre Log Skage, billedkunst
Kristiansand: Andreas Øhrn, musikk
Lyngdal: Markus Kvavik, musikk
Mandal: Erik Kimestad Pedersen, musikk
Marnardal: Gard Nergaard, musikk
Sirdal: Maria Skotte Wasmuth, musikk
Søgne: Søgne barne- og ungdomsteater, teater

VESTFOLD

Horten: Grigory Martuyshenko, musikk
Re: Orgelskolen, musikk
Nøtterøy: Karoline Horntvedt, musikk, teater
Stokke: Frode Gjerløw, teater

ØSTFOLD

Fredrikstad: Linnea Benedicte Johanson Müller, dans
Halden: Erlend P. Tysnes, mange uttrykk
Marker: Karoline Johansson, musikk
Moss: Maria Kvalvik Blom, billedkunst
Rakkestad: Dissonant Circus, musikk
Spydeberg: Signe Aarbostad Sørli, musikk
Trøgstad: Azra Nukicic, musikk

Tilbyr nyutviklet utviklingsprogram

alta/kristiansand: I Finnmark og på Sørlandet har en lenge ønsket seg ett av Norsk kulturskoleråds utviklingsprogram for kulturskolen. Nyheten Kom i Fokus skal forhåpentligvis skape jubel i begge leire.

Høsten 2009 startes det treårige utviklingsprogrammet Kom i Fokus både i Finnmark og i agderfylkene. Alle kommunene i de to områdene får muligheten til deltakelse. Det vil si 19 kommuner i nord, 30 i sør.

Kulturskolene med partner

Kom i Fokus er et utviklingsprogram for kulturskoler i samarbeid med skoleverket, barnehager eller annen kultur- og kunstvirksomhet i kommunen. Fokus settes på å øke volumet og sikre kvaliteten på kulturopplevelser i lokalsamfun-

net.

– Dette skal bidra til å utvikle kulturskolen til et kunst- og kulturfaglig ressurs-senter i kommunen, sier prosjektlederene Ingrid Almås (Finnmark) og Hilde Roald Bern (Agder). De to er ansatt i Norsk kulturskoleråd sentralt. I Kom i Fokus-prosjektene samarbeider de tett med fylkesavdelingene og kulturskolekonsulentene i de respektive områdene.

Nettverkssamlinger for alle

Seks nettverkssamlinger for alle deltakere er sentralt i prosjektene. I Finnmark

arrangeres disse i Alta, i sør i Kristiansand. Samlingene inneholder plenumsforedrag, eget program for kulturskolelederne, erfaringsutveksling, gruppearbeid samt verkstedarbeid i henhold til hovedtema på hver samling.

I tillegg: fagdager for kulturskolelederne (inngår i lederprogrammet) og fagdager for pedagogene og andre. Lederne får to fagdager årlig. Pedagogene får én fagdag årlig i sør. I nord vil dette fagdagtilbudet strekke seg over halvannen dag på grunn av lange reiseavstander. I løpet av siste prosjektår skal kommunene gjennomføre hver sin samarbeidsproduksjon.

Utviklingsmidler viktig

De to Kom i Fokus-prosjektene finansieres i stor grad gjennom statlige utviklingsmidler som er tildelt Norsk kulturskoleråd. Fylkesmennene både i Finnmark, Aust- og Vest-Agder bidrar med skjønnsmidler som letter deltakelsen for kommunene.

– I begge prosjektene vil vi trekke med oss samarbeidspartnere. Det etableres referansegrupper med medlemmer fra mange sentrale aktører, sier Hilde Roald Bern.

– Kom i Fokus Finnmark vil få et sterkere flerkulturelt preg enn Kom i Fokus Agder. Vi ønsker å gi et tilbud som er fullgodt også for minoritetene i fylket. Videre blir det samarbeid med både russiske og finske samarbeidspartnere, sier Ingrid Almås.

Oppstart i nord skjer med nettverkssamling 7. - 9. oktober. Oppstart i sør skjer med samme type samling 26. - 28. oktober.



prosjektledere: Ingrid Almås (t.v.) og Hilde Roald Bern leder hvert sitt Kom i Fokus-prosjekt.

tekst og foto: egil hofslø



vil snu utviklinga: det dansen mye i Norge, men folkedansen har ingen sterk plass i kulturskolen.

foto: rff-senteret

Folkedansen mister fotfeste i kulturskolen

trondheim: Folkedansens posisjon i kulturskolen er skremmende liten, og situasjonen ser ut til å bli bare verre. Bare tolv norske kulturskoler har rapportert om et fast undervisningstilbud i norsk folkedans.



Det sier Bjørn Aksdal (**bildet**), i Rådet for folkemusikk og folkedans. Han er rådets fagansvarlige for folkemusikk, og har hatt ansvaret for en undersøkelse om situasjonen for folkemusikk og folkedans i kulturskolen. Svar er innhenta fra 271 kulturskoler, og i Aksdals øyne er situasjonen nedslående:

- 4,4 prosent av kulturskolene (dvs. 12 skoler) har et fast eller prosjekt-/kursbasert undervisningstilbud i norsk folkedans
- Tre fylker (Aust-Agder, Oppland og Sør-Trøndelag) har to kulturskoler med folkedanstilbud. Seks fylker har én skole hver med slikt tilbud
- 712 elever mottar i dag undervisning i norsk folkedans ved kulturskoler. Trekker en fra de som er knyttet til kurs og prosjekt av kortere varighet, har kulturskolene 164 faste folkedanselever

- Det fins 18 folkedanslærere i kulturskolene fordelt på de ni fylkene

– Mangel på etterspørsel

Flest kulturskoler (28 prosent) oppgir "mangel på etterspørsel" som hovedårsak til manglende folkedanstilbud, etterfulgt av "annet tilbud fins i kommunen" (22 prosent) og "mangel på lærere" (18 prosent).

– Konkurrerende tilbud innenfor organisasjoner lokalt ser ut til å skremme en god del av kulturskolene fra å starte undervisningstilbud i norsk folkedans, sier Aksdal.

De fylkene hvor flest kulturskoler begrunner et ikke-eksisterende folkedanstilbud med mangel på etterspørsel er ifølge Aksdal noe overraskende Hordaland, Oppland, Rogaland, Møre og Romsdal og Telemark. Overraskende fordi flere av disse er blant landets mest tradisjonsrike og aktive områder når det gjelder folkedans.

Bedre for folkemusikken

Situasjonen er lysere for folkemusikkens del. Drøyt 42 prosent av skolene som svarte i undersøkelsen har undervisningstilbud i folkemusikk. Medregnet de skolene som har folkemusikk integrert i annen undervisning har drøyt 53 prosent av skolene underviser i norsk folkemusikk.

Tiltak for å styrke tilbudet

Rådet for folkemusikk og folkedans (Rff) sitter ikke som veggpryd og ser folkedansens posisjon i kulturskolen krympe ytterligere. Rådet samarbeider med Norsk kulturskoleråd for å finne tiltak som kan rette på situasjonen. I første omgang vil det nå bli tilbud om både folkedans- og folkemusikkurs på Kulturskoledagene 2009 i Sola i september. Der vil Rff i tillegg ha egen stand.

tekst: egil hofslø

Jubileumsmenyen i Sola - med softis

sola: Påmeldingsinnspurten er i full gang for Kulturskoledagene 2009.

Menyen har falt i smak hos mange, kulturskoleansatte fra hele landet kommer med iver og lærelyst til Sola i september. Og attpåtil få de gratis softis i pausene.

Den femte utgaven av Kulturskoledagene - det jubileres! - finner sted 17. og 18. september i år. Den opprinnelige påmeldingsfristen var fredag 5. juni.

- Hvis fristen glapp for deg, så sjekk Norsk kulturskoleråds hjemmeside www.kulturskoleradet.no med en gang. Kanskje er du heldig, kanskje fins fortsatt en ledig plass for deg, sier prosjektlederne Ingrid Almås og Mona Grande Lund.

Mangfold og kvalitet

Kulturskoledagene 2009 er i år altså lagt til Rogaland. Hovedbase blir Quality Airport Hotel Stavanger i Sola kommune. Hotellet - som ligger nært til Stavanger lufthavn, Sola - er et av regionens største og mest moderne kurs- og konferansehotell.

Programmet i år er tro mot Kulturskoledagenes tradisjon: det er mye å velge i og kvaliteten er høy. Musikktilbudet er størst i omfang og fordelt over tre parallelle kursrekker. Videre blir det kursrekker innen dans, skapende skriving, teater, visuelle kunst og ledelse. Som deltakere kan du selv plukke det som faller mest i din smak på "buffébordet!"



åpningsetappen: Are Kalvø holder
åpningsforedraget.

foto: www.kalvo.no

To doser teater, én porsjon ledelse og en bit dans er fullt mulig.

Arrangementet rammes inn av spennende kulturelle og sosiale innslag. Videre legges opp til den ofte fortreffelige kombinasjonen "å lære mens man ler". To humorister med klokskap i replikkene er hentet inn til hovedforedragene: Åpningsforedraget tar Are Kalvø seg av. I avslutningsforedraget skal Per Inge Torkelsen.

For kulturskoleansatte er fagtilbudet gratis. Som før betaler deltakerne bare for kostnader knyttet til reise, overnatting og bespising.

- Kulturskoledagene 2009 skal bli de beste Kulturskoledagene verden har opplevd, smiler prosjektlederne Almås og Grande Lund.

Komplett meny

Her er den fullstendige menyen:

Hovedforedragene

Are Kalvø: Kulturen er nok kome for å bli (åpning)

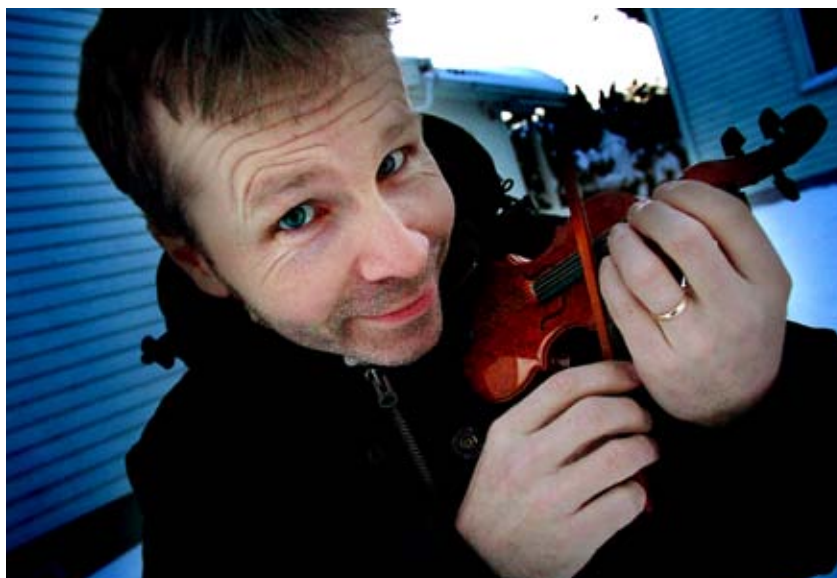
Per Inge Torkelsen: Korfor kan ikkje ungane heller få kosa seg? (avslutning)

Nye kurs i musikkteknologi

trondheim: Norsk kulturskoleråd vil tilby internettbasert kurs i studieproduksjon høsten 2009.

Dette på bakgrunn av mange henvendelser fra tidligere deltakere på kulturskolerådets musikkteknologikurs. 40 deltakere avslutter denne våren kurs i regi av Norsk kulturskoleråd; i notasjonsprogrammet Sibelius og grunnkurs i musikkteknologi - med bruk av programmet Sequel.

Spørsmål vedrørende høstens kurs i musikkteknologi kan rettes til Bård Hestnes: telefon 915 20 001 eller e-post: bard.hestnes@kulturskoleradet.no. Mer om kurstilbudet kommer etter hvert på www.kulturskoleradet.no → Kurs & konferanse → Musikkteknologi.



musikkurs: Stig Roar Wigestrland holder to ulike kurs. **foto: privat**

kunstkurs: Anna Roos kurser i visuell kunst. **foto: privat**

Dans

DA1: Siri Dybwik: Moderne dans/samtidsdans

DA2: Sigurd Johan Heide: Uttrykk fra Norge

DA3: Ingrid Oberborbeck: Sang, dans og musikklek for de yngste

DA4: Ole Petter Knarvik: Hiphop/break - Old school hiphop

Ledelse

LE1: Einar Øverenget: Om dannelsen av et menneske. Verdier og etikk

LE2: Einar Øverenget: Kommunikasjon og yringskultur

LE3: Erlend Dehlin: Ledelse av kunnskapsprosesser

LE4: Lisa Vivoll Straume: Positiv psykologi - om å være seg selv på sitt beste

Musikk

MU1: Øystein Baadsvik: Øve - jeg?

MU2: Øystein Baadsvik: Formidling og konsertproduksjon

MU3: Ove Hetland: Kult komp

MU4: Tor Yttredal: Improvisasjon

MU5: Live Marie Roggen: Mål og metoder for undervisning i jazzsang

MU6: Bruce Rasmussen: Rytmask workshop

MU7: Knut Egil Kristiansen og Vegard Vårdal: Lokal folkemusikk

MU8: Roy Skog og Cathrine B. Thorshaug: Rytmehuset

MU9: Stig Roar Wigestrland: Født improvisator?

MU10: Stig Roar Wigestrland: Praktisk improvisasjon

MU11: Wenche Waagen: Tusen erfaringer søker teori

MU12: Bertil Palmar Johansen: Skakke toner for unge sjeler

Skapende skrivning

SS1: Are Kalvø: Frå innfall til tekst

SS2: Kjersti Wold: Å få fart i blyanter og tastatur - om inspirasjon og kreativ skrivning

SS3: Kjersti Wold: Tekst på tvers - om samarbeid mellom skriveverksted og

andre uttrykksformer

SS4: Heidi Strand Harboe: Skapende skrivning i kulturskolen

Teater

TE1: Norunn Fletcher: Maskespill - et eget univers!

TE2: Henrik Årdal: Story Well Told - byggesteinene i uttrykket

TE3 og TE4: Bjørn Ravn Carlsen: Barn og ungdom - teatrets fremtid (går over to sesjoner)

Visuelle kunstfag

VK1: Sabina Jacobsson: Billedkunst, storyboard, video

VK2: Arne Nøst: Visuell lek og blodig alvor

VK3: Anna Roos: High Response 2 - Stavanger sampling

VK4: Aase-Hilde Brekke: Billedkunst, rom, performance

tekst: egil hofsl



teaterkurs: Bjørn Ravn Carlsen kurser i teater. **foto: privat**

siste etappe: Per Inge Torkelsen holder sluttforedraget. **foto: privat**

Kulturskolen får plass i forskningsprogram

oslo: Kulturskolen er nå tatt inn i Norsk forskningsråds programmet Utdanning 2020, hvilket høyner mulighetene for mer forskning på skoleslaget.

Forskningsprogrammet Utdanning 2020 - også kjent som Norsk utdanningsforskning fram mot 2020 (2009-2018) - er en langsiktig forskningssatsing om og for hele utdanningssektoren. I utgangspunktet var ikke kulturskolen nevnt i

programplanen som en definert del av den utdanningssektoren. Men etter at Norsk kulturskoleråd og Norges musikkhøgskole gjorde forskningsrådet oppmerksom på glippen er kulturskolen nå inne i "det gode selskap".

Ny guide til ny tid

trondheim: Norsk kulturskoleguide 2009-2010 er på markedet. Denne "hvem hva hvor"-guiden for kulturskolen har tradisjonelt kommet om høsten, men nå dukket den opp i mai.

Dette er den sjettede i rekka av slike guideutgivelser fra Norsk kulturskoleråd.

Den oppdaterte og 144 sider store guiden vil trolig igjen være til meget god hjelp for alle som ønsker kontakt med noen i en norsk kulturskole eller behøver faktainformasjon om noe i kulturskolelandet Norge. I tillegg får du på ett brett servert kontaktinformasjon til mange kultur-/

kulturskolerelaterte organisasjoner og institusjoner. Du får smarte oversikter over alt fra festivaler og fylkesprodusenter til folkehøgskoler og fylkesmenn,

- Populært hjelpemiddel

Men bredest og viktigst er oversikten over de norske kulturskolene. Her er det på oversiktlig vis listet opp en stor mengde essensielle fakta: skolenavn, rektornavn,

oprettelsessår, skolepengesats, elevtall, antall ansatte, post- og e-postadresse og sentrale telefonnummer.

Selvsagt får du også oversikt over Norsk kulturskoleråds egne ansatte samt de mest sentrale politisk valgte, både sentralt og lokalt.

- Vårt inntrykk er at medlemskommuner, samarbeidspartnere og myndigheter lokalt og nasjonalt ser nytten i denne guiden, sier direktør Oddvin Vatlestad i Norsk kulturskoleråd. Så selv om det nå også fins en forenklet utgave av kulturskoleguiden på www.kulturskoleradet.no så mener Norsk kulturskoleråd at en mer dyptpløyende guide mellom permer fortsatt ha en verdi for mange.

Ferske fakta

Det er rådets førstesekretær Bente Smaavik som har prosjektansvar for guideproduksjonen.

Norsk kulturskoleguide sendes ut gratis til nærmere 5.000 kulturskoleansatte og andre som er nært knytta til kulturskolen gjennom virke og verv. Andre kan kjøpe guiden for 350 kroner hos Norsk kulturskoleråd ved å bestille på en av følgende måter:

- E-post: post@kulturskoleradet.no
- Telefon: 73 56 20 00
- Telefaks: 73 56 20 01



vårnyhet: Bente Smaavik viser fram vorens nyhet; Norsk kulturskoleguide 2009 - 2010.

tekst og foto: egil hofslø

Alle kalenderbidrag må sendes digitalt

trondheim: Interessen for å være med i Kulturskolekalenderen 2009 var gledelig høy. Men juryen fikk en veldig omfattende oppgave med å fotografere veldig mange innsendte bidrag. Nå må juryen ha fotohjelp.

– Vi kan dessverre ikke gjøre den enorme jobben det er å fotografere og skanne alle bidrag vi skal ha med i kalenderen. Vi må ha hjelp fra pedagoger og ledere ved de enkelte kulturskolene som flittig bidrar; dere må sørge for å fotografere eller skanne kunstverkene og sende oss digital dokumentasjon, sier Fabiola Charry, fagkoordinator for visuelle kunsthøgskolen i Norsk kulturskoleråd og prosjektansvarlig for Kulturskolekalenderen.

Utelukkende digitale bidrag

Det betyr altså at fram mot innsendingsfristen for Kulturskolekalenderen 2010, som er 16. oktober, setter Charry sin lit til at det rundt om i kulturskolene fins dyktige medhjelpere som kan gjøre denne jobben og som har utstyr til å gjøre den.

Det vil i de fleste tilfellene være behov for et digitalt kamera eller en skanner. Og så en mulighet til å sende den produserte digitale filen elektronisk til Norsk kulturskoleråd.

På slutten av artikkelen finner du gode tips om hvordan jobben best kan gjøres.

– Send gjerne bidrag nå!

Prosjektleder Charry oppfordrer dessuten flest mulig om å sende inn bidrag før sommerferien, før elevene kanskje tar med seg aktuelle kalenderbidrag hjem.

– Vi har ett ønske til; at hver skole sender oss maksimalt fem bidrag. Vi vet at det fins mye god kompetanse blant faglærerne i de visuelle kunsthøgskolene, og det vil lette juryen veldig at de bruker denne kompetansen til å redusere omfanget på det som sendes inn, sier Fabiola Charry.

Det er Kulturskolekalender nummer ni som i høst skal produseres. Med seg i juryen har prosjektlederen Siri Singsaas, også hun ansatt ved fagseksjonen i Norsk kulturskoleråd.



Ønsker seg mangfold

Juryen i Norsk kulturskoleråds fagseksjon ønsker seg et bredt spekter av motiv å velge blant. Kalendersidene skal gjerne utsmykkes med bilder som passer best mulig til de respektive månedene og årstidene.

Kulturskolekalenderen 2009 blir av samme format som årets (A3), og forhåpentligvis noe mange rundt om i kulturskolelandet kan tenke seg å investere i, både til bruk på egne vegger og som gave til viktige forbindelser og andre kulturinteresserte. Både elevens bestefar og den kulturskoleentusiastiske lokalbanksjefen kan nok finne glede i en slik presang, tror utgiveren.

Adressen for innsending av bidrag til kalenderen er Norsk kulturskoleråd v/ Fabiola Charry, 7491 Trondheim. Og fristen er altså fredag 16. oktober.

Sånn gjør du jobben

Å skanne et billedkunstverk er ofte det beste, og spesielt om en som kan skan-

ning godt gjør jobben. Er originalen over A4-størrelse, så er det fint om du kan få en reprokyndig til å skanne det. Er originalen i A4-størrelse eller mindre, kan jobben gjøres med en bordskanner. Skann inn originalen med en bildeoppløsning på 300 DPI og lagre den skannede filen i JPEG-format (forkortes ofte til JPG-format).

Bruker du digitalkamera til dokumentasjon av bilder eller gjenstander:

- Husk å innstille kameraet på høyest mulig oppløsning
- Ta gjerne originalen med utendørs og fotografer den der - men ikke i sollys, velg skyggen
- Prøv å unngå unødvendige elementer rundt motivet
- Bruk gjerne stativ ved fotografering innendørs (ja, gjerne også utendørs)
- Prøv å unngå blitsbruk som fører til skjemmende slagskygger
- Forsikre deg om at du har skarpe foto av det du skal dokumentere

tekst: egil hofslis



ny rolle: ungdom har ofte mye erfaring som konsertutøvere og -publikum. Nå får de lære mer om arrangørrollen.

Skolerer elever til arrangører

malm: I Nord-Trøndelag har flere regionale aktører forent krefter for å gi ungdom kompetanse som arrangører av konserter og andre kulturarrangement. Resultatet er pilotprosjektet M.U.S.A.

M.U.S.A. er forkortelsen for Med Ungdom Som Arrangør, og har sitt utspring i et nasjonalt prosjekt initiert av Rikskonsertene.

– Formålet med prosjektet er at ungdom gjennom kursvirksomhet skal få innsikt og økt kompetanse i det å stå som arrangører, sier Svein Kåre Haugen, kulturskolekonsulent i Norsk kulturskoleråd - Nord-Trøndelag.

Bredspektret samarbeidsprosjekt

Mens Rikskonsertene tradisjonelt sett er rettet mot grunnskolen, ønsket en i Nord-Trøndelag å satse på en bredere modell for kursvirksomheten.

– Vi innså at ved å forene kreftene til flere regionale aktører ville vi kunne utvide nedslagsfeltet. Målgruppen for prosjektet er elever fra både grunnskolen og kulturskolen, lærere, kulturskoleansatte og fritidsledere. De regionale aktørene bak M.U.S.A. er Nord-Trøndelag fylkeskommune ved Musikk i Nord-Trøndelag,

Ungdommens kulturmonstring, Den kulturelle skolesekken, Nord-Trøndelag barne- og ungdomsråd samt Norsk kulturskoleråd - Nord-Trøndelag og Rikskonsertene. Det faglige ansvaret ligger hos Rikskonsertene, mens fylkeskommunen ved M.U.S.A står som teknisk arrangør.

– Å få kulturskoleelever mer engasjert i arrangørarbeidet ved kulturelle arrangement er noe vi i Norsk kulturskoleråd har jobbet med en stund. Timingen til et slikt samarbeid passet dessuten ypperlig i forhold til utviklingsprogrammet KOM! Trøndelag, og alle KOM!-skolene - både kulturskoler og grunnskoler - er tilknyttet prosjektet, sier Haugen. I februar ble det holdt tre kursdager for de nordlige kommunene i fylket, mens det vil bli holdt tilsvarende mange kursdager for de sørlige kommunene i løpet av høsten.

Elever som ressurs

Som kulturskolekonsulent er Haugen sterkt involvert i M.U.S.A.

– Vi i kulturskolerådet var selvsagt svært ivrig etter å ta del i prosjektet, og ønsker å ivareta kulturskolens interesser på best mulig måte. Elever som arrangør er en spennende idé, og åpner for mange muligheter.

I tillegg til å få opp arrangørkompetansen blant elevene, håper Haugen at prosjektet kan resultere i et mer variert kulturskoletilbud. Mange kulturskoler har en jobb å gjøre med å få utvidet fagområdene til også å omfatte lyd- og lyskjøring.

– Vi må få opp engasjementet og i mye større grad involvere elevene i selve arrangørdelen av konserter og andre kulturelle oppsetninger. På den måten vil kulturskoleelevene også få vist seg fram som en ressurs i kommunen, sier Svein Kåre Haugen.

tekst: hege arstad
foto: stock photo

Kulturskoleelever i entreprenørskap

namsos: ved Namsos kulturskole startet et prøveprosjekt i forbindelse med kulturbasert næringsvirksomhet.

Dette er et undervisningstilbud helt i M.U.S.A.s ånd (se side 14). Målet for namsosprosjektet er at entreprenørskap skal bli en del av kulturskolens opplæringstilbud.

Ideen om en elevbedrift ved kulturskolen begynte i fjor høst da kulturskolen ble kontaktet av Ungt Entreprenørskap Nord-Trøndelag og Rock City Namsos.

– Ønsket var et prosjekt som skulle utvikle elevenes evne og kunnskaper til selv å stå som arrangører av kulturarrangement, sier prosjektleder Håvard Solum ved Namsos kulturskole.

Tilbud for spesielt interesserte

Prøveprosjektet innebærer en ukentlig undervisning på 45 minutter. Dette er et tilbud utenom den ordinære undervisningen. I inneværende skoleår er ti elever med i prøveprosjektet.

– Vi setter fokus på praktiske tilnæringsmåter i forhold til det å stå som arrangør. Elevene får opplæring i hvordan en jobber med lys og lyd, organisering foran og bak scenen, PR og management. De får innblikk i det å drive en bedrift, i



stolte entreprenører: Elever ved Namsos kulturskole har gjort suksess med sine prestasjoner i fagtilbudet entreprenørskap.

form av en arrangørgruppe, sier Solum, som har bakgrunn fra "Tilpasset opplæring med vekt på Entreprenørskap" ved Høgskolen i Nord-Trøndelag.

Ikke bare teori

I tillegg til teori er det viktig å gi elevene konkrete oppgaver å jobbe med, og den ferske elevbedriften har derfor allerede fått prøvd seg som arrangør.

– Da Ungdommens kulturmønstring ble arrangert i Namsos var elevgruppa med på arrangørsida. Kulturskolens månedlige huskonsert i mars ble arrangert av elever. For øvrig artig at vi fikk andrepremie på elevbedriftsmessa Emina, sier Håvard Solum.

tekst: hege arstad
foto: håvard solum

Bokhjelp til større konsertopplevelse

oslo: Hvordan kan en pedagog hjelpe barn og ungdom til å få enda større utbytte av en konsert?

Boka "Bruk konserten!" tar for seg kultur- og opplevelses læringspotensiale. Det er Rikskonsertene som utgir boka som i første hånd er retta mot pedagoger i grunnskolen. Men trolig vil også mange kulturskolepedagoger ha utbytte av å lese boka.

I løpet av grunnskolen møter alle elever i Norge 20 skolekonserter med et stort



mangfold av sjangere, musikere og innhold. I boka ser en på hvordan disse konsertene kan forankres i skolens læreplan og hvordan sansene, følelsene og ferdighetene hos elevene kan vekkes gjennom musikkopplevelser. Boka distribueres av Musikk i skolen og kan bestilles via www.rikskonsertene.no.

tekst: egil hofslis

Nettverksbyggende kunstprosjekt i Øst

moss: Å arbeide og utvikle seg sammen i nettverk er én vei å gå for å gjøre kulturskolen til et lokalt ressurscenter innen det visuelle kunstfaget.

Nå er turen kommet til Akershus, Oslo og Østfold.

Norsk kulturskoleråd har de senere årene stått bak bredt anlagte fylkesutstillinger og interkommunale verkstedkursfestivaler innen det visuelle kunstfaget i til sammen fire fylker. Nå har rådet startet opp et nettverksbyggende kunstprosjekt innen østlandsfylkene Akershus, Oslo og Østfold, som i Norsk kulturskoleråd-sammenheng utgjør regionen Norsk kulturskole råd - Øst, ofte omtalt som Region øst.

Innledet med konferanse

Regionstyret og regionens årsmøte har sagt ja takk til prosjektet, som ble innledet med en konferanse i forlengelsen av årsmøtet i mars i år. Konferansen i Strömstad samlet både rektorer og pedagoger innen det aktuelle faget. Her ble prosjektet og mulige samarbeidspartnere presentert.

Av regionens 25 kulturskoler med tilbud innen visuelle kunsthøgskole blir 15 med på det toårige kunstprosjektet. Pedagoger fra disse skolene var i april samlet i Moss for idédugnad. Den ga ikke alle svar på hvordan prosjektet skal legges an, men viktige brikker falt på plass. Blant annet er det klart at det første året vil det bli arbeidet mot at en utstilling skal presenteres under den internasjonale Menuhin-konkurransen i Oslo i april neste år.

– Mest sannsynlig velger vi å arbeide med digitale uttrykk denne gangen. Det er høy kompetanse innen animasjon og film i regionen, og det vil være spennende å se hva som kan skapes i så måte, sier prosjektleder Fabiola Charry, til daglig fagkoordinator for visuell kunst i Norsk kulturskoleråd.

Både lærere og elever

Kunstprosjektet er et tilbud til både lærere og elever. Hver skole kan delta med inntil ti elever samt lærere. I august skal lærerne ha samling i Oslo, mens elevene også blir med på verkstedkurs senere i høst. I forkant av utstillingen neste vår skal lærere og elever igjen samles i Oslo til en fire dager lang ferdigstillelse av utstillinga.

Det etableres en konferanse på Norsk kulturskoleråds intranett, som blir et faglig møtested for deltakerne. Kunstprosjektet delfinansieres av Norsk kulturskoleråds utviklingsmidler. Det er ingen deltakeravgift, men kulturskolene dekker selv reiseutgifter samt vikarutgifter i forbindelse med samlingene.

tekst: egil hofslid
foto: morten heiberg

bedre sammen: Å arbeide og utvikle seg sammen er bra for det visuelle kunstfagets posisjon, mener en i Akershus, Oslo og Østfold og satser på nettverksbyggende kunstprosjekt.

Kulturskolen fikk plass i LOs handlingsprogram

oslo: LO vil arbeide for at det fastsettes nasjonale krav til faglig nivå, bredde og kapasitet i kulturskolene, og en øvre grense for egenbetaling.

Så heter det i LOs nye handlingsprogram, et program som ble vedtatt på LO-kongressen i Oslo i midten av mai.

Det er Musikernes fellesorganisasjon ved leder Hans Ole Rian og Fagforbundet ved Mette Henriksen Aas (leder for

Fagforbundets Seksjon kirke, kultur og oppvekst) som i fellesskap har "gjort jobben" med å gjøre dette mulig, ved å være sterke pådrivere for å få til oppsiktsvekkende vedtaket som ble fattet.

tekst: egil hofsl

Kulturmore til tusen for et halvt tusen

trondheim: Snart skoleslutt og snart midtsommer; da er det tid for stormønstring av unge kulturuttrykk i trønderhovedstaden. UKMs landsmønstring er ikke langt unna.

Ungdommens kulturmønstring 2009 er straks på siste stoppested; landsmønstringen i Trondheim 19. - 23. juni. Igjen ventes nærmere 500 ungdommer til byen, hvor de sammen skal synliggjøre hva norsk ungdom sysler med av kultur akkurat nå.

21 000 har vært i aksjon

De 500 som kommer til Trondheim er bare en liten prosentdel av de drøyt 21 000 ungdommene som har deltatt på kommune- og eventuelt fylkesmønstringene landet rundt.

Årets landsmønstring har et program som betyr mye aktivitet for deltakerne og rikelig med sjanser for andre til å oppleve det de vil vise fram. For publikum blir det mulig å oppleve forestillinger med både musikk, dans og teater i Olavshallen, kunstutstilling i Olavskvartalet, filmforestilling i Nova, kirkekonsert i Vår Frue kirke og utekonserter på på Torvet og i Nordre gate samt en fargerik og actionfylt gateparade.

Deltakerne kan i tillegg ha det moro også uten publikum til stede. Det blir velkomst- og avslutningsfest/-show i Trondheim Spektrum. Kino blir det også samme

sted. Videre fest og konserter i Studentersamfundet.

Ingen konkurranse

Ungdommens kulturmønstring (UKM) er et kulturtiltak for barn og unge i hele Norge. Gjennom små og store festivaler - kulturmønstringer) - har deltakerne en enestående mulighet til å vise fram det de driver med og til å treffe like-sinnede.

UKM er ingen konkurranse. Juryenes utvelgelse skjer på grunnlag av originalitet, kreativitet, publikumskontakt og kvalitet, og de utvalgte deltakerne skal speile bredden i den lokale mønstringen. Premien for de som går videre er å få stå på en enda større scene, og treffe andre ungdommer fra andre steder.

Mer om UKM generelt og landsmønstringen spesielt finner du på www.ukm.no.

tekst: egil hofsl



action & parade: det spruter som regel både ild og energi av UKM-paraden. foto: ukm

Generalprøven

”Ja, tenke det; ønske det; ville det med; - men gjøre det! Nei, det skjønner jeg ikke!”

Det sa Peer Gynt om ham som kreativt hadde hugget av seg en finger for å slippe unna militærtjenesten.

Norske korps er storbruker av og ditto kunde i norske kulturskoler. Det er vi i Norges Musikkorps Forbund (NMF) veldig glade for. Og det er vi sammen helt avhengig av.

Tidligere skøyteløper Tom Erik Oxholm med OL-medalje i bagasjen har flere ganger sagt til oss: ”Vi i idretten må gjøre slik som musikken gjør det for å få profesjonelle idrettstrener. Dere har jo skjønnet det!” Han viste til alle kulturskolene som er og skal være det nødvendige kraft- og kompetansesenteret lokalt.

Av og til føles det dessverre ikke slik. Av ulike grunner.

Kulturskolerådet og NMF har utelukkende felles utfordringer i sammenheng med dette. På nasjonalt nivå har vi i lang tid arbeidet for en nasjonal dirigentlønnsordning i samarbeidsforumet 8. januarkomiteen. Dette forumet består av de øverste lederne i Norsk musikkråd, Norges Korforbund, Norges Musikkorps Forbund og Norsk kulturskoleråd.

For kort tid siden fikk vi audiens hos kulturministerens statssekretær for å utdype intensjonene i notatet vi hadde overlevert. Det er ikke hver gang et møte i kulturdepartementet gir et kick som dette møtet ga oss fire som var der. Nasjonal dirigentlønnsordning vil gi alle våre skolekorpsdirigenter ordnete tilsettings- og arbeidsforhold samt faglig miljø og utviklingsmuligheter. Slik vil vi rekruttere flere dirigenter, og det trenger både kulturskolene og korpsene.

I Norge har vi aldri vært rikere enn vi er nå. Samtidig har vi heller aldri vært sykere, mer ensomme og mer understimulert på sosialt samvær enn i dag. Selv om hele verden kommer hjem i vår



egen stue gjennom tv-ruta og pc-en, er det vel kanskje nettopp denne tilkoblingen til resten av verden som gjør det lettere og enklere å isolere seg.

Der sitter vi i vår egen trygghet i stedet for å engasjere oss i sosialt samvær og samfunnsbyggende aktiviteter. Mange norske foreldre går nok ofte med følelsen av å være et underbemannet transportbyrå, og vi ser vår egen innsats som en leveranse til en aktivitet. Og når økten er over, er det tid for henting. I mellomtiden kan vi få gjort så mye av det vi selv ønsker, mens vi har litt fri fra podene et par timer.

Men til sjuende og sist handler ikke dette om verken transportbyrå eller annen foreldreinnsats, men om å engasjere oss i barnas aktiviteter. Vi gjør det

“ Nasjonal dirigentlønnsordning vil bidra til at flere dirigenter kan rekrutteres, og det trenger både kulturskolene og korpsene.

Arild Moen

fordi vi ønsker at barna skal ha en trygg, meningsfull og utviklende aktivitet å være engasjerte i. Vi gjør dette fordi vi mener både at korps og kulturskoler er meningsfulle aktiviteter som gir oss noe tilbake. Her har vi noe felles. Spilleglede og fellesskap.

Norges Musikkorps Forbund har sammen med Norsk Tipping utviklet holdningsprogrammet Born to Play etter idé og modell fra idrettens Fair play. Sammen skal vi blant annet motivere foreldre til å engasjere seg i barnas interesse for musikk. I våre foreldreråd heter det blant annet: ”Se barnet. Hjelp til med øve.” Programmet Born to Play viser oss at Norsk Tipping ikke bare sier hurra når det kommer til samfunnsengasjement og samfunnsansvar, de gjør det også.

Det samme kan sies om Drømme stipendet som Norsk kulturskoleråd og Norsk Tipping deler ut hvert år. Gleden hos undertegnede var stor når juryforespørselen kom. For første gang var brukergrupper invitert inn i denne juryen til høre hva det beste kulturskolene har i sin midte. Og her var det korpsmusikere også. Mange. Det gjør meg stolt. Det er fortsatt mange arenaer vi sammen kan jobbe på til det beste for alle våre elever i kulturskolene og medlemmer i korpsene.

Tenke det, ønske og ville det med. Men gjøre det!

Peer Gynts ord er gode, rett og slett knakende gode. Det sier så mye om vår vilje til endring. Den sitter egentlig langt inne. Både korps og kulturskoler har fortsatt en del å gå på. Vi vet at vi i NMF kan gjøre en bedre jobb. For hvis bedre er mulig, så er ikke bra godt nok.

NMF har tenkt det, ønsker det og det er ikke noe i veien med viljen. Men gjøre det? Ja, det er fullt ut mulig. Og på høy tid. Med alle fingre i behold.

kronikør: arild moen

Generalsekretær,

Norges Musikkorps Forbund

Odd Fossum

:Kulturskolemann med stort hjerte for storband



Ålesund: Odd Fossum har arbeidet i kulturskolen i en mannsalder både som rektor og lærer. Han har veldig fot for storband, og er nå cd-aktuell med ”Hunting Goodwin”, som bandleder for Big Odd Band, et band bestående av unge utøvere med mye kulturskolegang.

1

Hvordan og hvorfor ble Big Odd Band (BOB) til? – BOB ble til i 1994 da jeg ville lage et tilbud til de flinke elevene jeg hadde, de som trengte større og kanskje litt andre utfordringer enn ”bare” å spille i korps. Samtidig hadde mange av disse flotte ungdommene lyst å lære om jazz, og storband ble en flott innfallsvinkel.

2

Hvor mange kulturskoleelever har vært innom bandet? – Tror at mellom 100 og 200 elever har deltatt i BOB gjennom de 15 årene vi har holdt på. Rekruttering av nye medlemmer til BOB skjer stort sett gjennom mine to andre storbandprosjekt for ungdom her på Sunnmøre, som begge er tiltak gjennom Ålesund kulturskole.

3

Hvorfor har BOB valgt å presentere musikk av Gordon Goodwin denne gangen? – Vi valgte Goodwin som ”rød tråd” fordi hans musikk har betydd enormt mye for bandets utvikling de siste årene. Kjemppegøy, men svært krevende å spille, og ikke minst, veldig utviklende! Samtidig har vi erfart at dette er musikk som mange liker.

4

Hvor mye arbeider du i kulturskolen i dag og hva synes du om dagens situasjon i den norske kulturskolen? – Jeg arbeider i dag for tre kommuner; Ålesund, Haram og Sykkylven. Det er godt å registrere at kulturskolen er blitt en mer naturlig del av kommunens tilbud til sine innbyggere. Men for mange kulturskoler utnytter ikke i tilstrekkelig grad de fantastiske, kreative miljøene som fins i lærerkollegier og i elevmasser.

5

Bør det startes flere storband med utspring i kulturskolen? – Så klart! Her i Ålesund har jeg startet to ungdomsstorband; KBB storband (tidligere Knøtte Big Band) og Sunnmøre Ungdoms Big Band (SUBB), nettopp med utspring i kulturskolens elevmasse. SUBB ble til fordi så mange sto på venteliste til KBB. Dette er en samarbeidsmodell hvor elever fra nabokommuner også kan søke plass.

tekst: egil hofslı
foto: privat



flotte prestasjoner: Teaterelvene i Bergen imponerte med sine skuespillerkunster under festivalen i april.

Møtte våren med teater - med jubileumsfaktor

bergen: Som ledd i Bergen kulturskoles markering av 30 års-jubileum presenterte skolens teateravdeling festivalen ”Jubileumskreativitet”.

I løpet av festivalens 26 forestillinger sto 250 teaterelver fra hele kommunen på scenen.

Festivalen ”Vårsardinen” er blitt å regne som et sikkert vårtegn i Berge. I år fikk festivalen for anledningen nytt navn og litt ny drakt. ”Jubileumskreativitet” gikk av stabelen ved USF Verftet 20. - 28. april, som ett av arrangementene som markerer kulturskolens 30 års-feiring. Et halvt år med intens øving ble belønnet med fulle hus og strålende pressemøter.

I tillegg til elever fra samtlige teatergrupper og musikalfag ved Bergen kulturskole hadde teaterfestivalen i år gjestespill fra Vaksdal kulturskule. På ei uke ble ikke mindre enn 26 forestillinger avviklet.

- Flott utstillingsvindu

Festivalen er et flott utstillingsvindu for kulturskolen som skoleslag. Det er fagsjef for teater ved Bergen kulturskole; Kristin Geiring, sikker på.

- Mye av undervisningen i teaterfagene er lagt opp med tanke på festivalen, som fungerer som en inspirasjonskilde gjennom mange måneders intens øving. For de yngste elevene er det også viktig å se eldre elever i aksjon. På teaterfestivalen får vi vist oss frem for et bredt publikum, ikke minst i forhold til grunnskolen. I kulturskolen er vi opptatt av å skape og gi kunnskap om både fortid, nåtid og framtid relatert til fagene vi underviser i og å utvikle den enkelte utifra sine forutsetninger. Vi ønsker at grunnskolen i mye større grad kan benytte den kompetansen som kulturskolens ansatte har i kunstfagene, sier Kristin Geiring.

Jevn utvikling

Ni år har gått siden første gang Bergen kulturskole inviterte til teaterfestival. Den årlige begivenheten har i følge Geiring hatt en jevn utvikling.

- Organisatorisk og kvalitetsmessig er vi nok blitt betraktelig mye bedre med årene. I år hadde vi dessuten en teaterprodusent, noe som har lettet arbeidet for både fagsjef på teater og teaterlærerne. Teaterfestival koster en del, men vi får mye tilbake. Den profesjonelle rammen er viktig for at elevene skal få en best mulig opplevelse. I år har også foresatte bidratt i større grad enn før, sier Geiring.

tekst: hege arstad
foto: knut egil wang

Til Tromsø for å lære tilpasset musikk læring

tromsø: Å gi et godt musikktilbud til kulturskoleelever med ulike funksjonshemninger er ikke mange forunt å ha kunnskap om i Norge i dag. SKUG-senteret gjør noe med det.

I begynnelsen av mai holdt SKUG-senteret ved Tromsø kulturskole kurs i tilpasset musikkopplæring for personer med ulike funksjonshemninger. Deltakerne kom fra flere kulturskoler, ungdomsskoler og videregående skoler. SKUG står for Samspill og Kultur Uten Grenser.

SKUG-senteret er et ressurscenter for tilpasset musikkopplæring, som ble startet i 2007. Senteret gir et musikktilbud til personer som på grunn av ulike funksjonshemninger ikke kan spille vanlig instrumenter eller har behov for spesielle tilrettelegginger.

- Fins gode muligheter

Elin Skogdal og Einar Berg-Olsen som driver senteret sier at målet med kurset er å få flere skoler innen ulike skoleslag til å gi et musikktilbud til elever med funksjonshemninger.

- Vi håper å kunne vise musikk lærere at dette er et felt som det er interessant å jobbe med, og at det finnes mange muligheter for et spennende tilbud, sier Skogdal og Berg-Olsen til Kulturtrøkk.

To av kursdeltakerne er ansatt ved Nordre Land kulturskole. - Vår skole har planer om å starte opp et slikt spesialtilbud fra høsten 2009, sier skolens utsendte til Tromsø; Birgitte Rosenberg og Ole Kristian Nyhagen.

- Målet med tilbudet er bl.a. å kunne gi de funksjonshemmede et tilbud innen musikk på lik linje med funksjonsfriske, legger de to til.

Interkommunalt samarbeid

Nyhagen og Rosenberg vet ikke om andre tilsvarende tilbud i sitt nærområde i dag, og de håper å kunne få også nabokommunene interessert i å gi et slikt tilbud.

Kanskje kan veien å gå være å etablere et interkommunalt samarbeid.



Dr. Tim Anderson (**bildet**) var kommet fra England for å bistå med informasjon om dataprogrammet E-Scape som han har utviklet. Dette programmet brukes

av SKUG-senteret som basis for deres undervisning. Instrumentet som brukes i tilpasset musikkopplæring er en bryterstyrt datamaskin med E-Scape som programvare. E-Scape er tilrettelagt også for synshemmede med mulighet for auditiv tilbakemelding.

Ønsker du kontakt med SKUG-senteret send e-post til: skug@tromsokolen.no.

tekst og foto: ulla hansen



spille med brytere: Deltakerne fikk prøve å framføre musikk ved hjelp av bryterstyrte datamaskiner. Veiledning fikk de av Elin Skogdal og Einar-Berg Olsen.

Drømmer om kulturskolemilliard

Tromsø: Noen drømmer om den store lottogevinsten, andre om å bestige Mount Everest. Lena Jensen derimot, hun drømmer om kulturskolemilliard.

At SV-politiker og stortingsrepresentant for Troms; Lena Jensen, brenner for kulturskolen er det ingen tvil om. På Stortinget har hun frontet kulturskolens sak på en måte mange kulturskoleentusiaster har merket seg. Hun har vært svært viktig som pådriver til ekstra bevilgninger. På spørsmål om hvorfor dette engasjementet, kommer svaret på inn- og utpust.

– Som politiker har jeg reist mye rundt og sett med egne øyne hvor viktig kulturskolen er for å trygge barn og unges oppvekstvilkår. Å gi barna våre mulighet til profesjonell kulturell opplæring i form av dans, sang, drama og musikk er viktig på alle mulige måter – ikke minst i forhold til mestring, utvikling og forebyggende arbeid. Det gjøres utrolig mye flott arbeid, men kvaliteten og innhold varierer veldig. Etter at den forrige regjeringen fjernet de øremerkede midlene ser vi dessverre at mange sliter. Dette går utover oppvekstvilkår, fritidstilbud og opplevelsen av å lære seg noe verdifullt. En svært uheldig utvikling, som det haster å få snudd! Når det er sagt vil jeg lovprise de kommunene som faktisk har satset og satser på kulturskolen. Sier Lena Jensen kjapt, ivrig og glødende.

Tidlig krøket

Lena Jensen er født og oppvokst i Lakselvbukt. Et tettsted sju mil utenfor Tromsø med knappe 500 innbyggere. – Jeg hadde en fantastisk oppvekst i lag med to eldre

Navn: Lena Jensen
Alder: 36
Utdanning: Cand.mag., med mellomfag i pedagogikk, EDB for samfunnsfag og humaniora samt hovedfag i sosiologi
Yrke: Stortingsrepresentant (SV) for Troms
Aktuell fordi: Har hyppig frontet kulturskolens sak på Stortinget

:fakta

brødre, og med foreldre som alltid stilte opp for oss. Lakselvbukt ligger i umiddelbar nærhet til skog og fjell, og hadde et svært aktivt idrettsmiljø. Det var riktignok ikke noe kulturskoletilbud der da jeg vokste opp, men jeg var så heldig å bli kjørt inn til Tromsø så jeg kunne få ballettundervisning. Dette tilbudet har i senere tid blitt en del av Tromsø kulturskole, sier Jensen.

Dagens unge i Lakselvbukt slipper å ta den sju mil lange turen inn til Tromsø for å gå på kulturskole. Det gleder selvsagt kulturskoleforkjemperen stort. – Det er utrolig gledelig å se kulturskolesatsing i distrikts-Norge. Kulturskolen skal være tilgjengelig for alle, ikke for noen få utvalgte, sier Lena Jensen.

En iboende og sterkt utviklet rettferdighetssans, samt et ukuelig ønske om å gi alle like muligheter, må nok ta mye av skylden for at 36-åringen havna i politikken.

– Vi var en venninnegjeng hvor alle var opptatt av rettferdighet. Da ungdomsskoletrinnet ved skolen vår ble planlagt flyttet til en annen skole, mobiliserte vi en protestaksjon mot politikernes vedtak, sier Sv-politikeren.

Ungdomsskoleelevene måtte riktignok flytte på seg, uten at venninnegjengen ble motløs av den grunn. – Utfallet ble ikke ble som vi håpet, men arbeidet var både morsomt og meningsfylt. Jeg må kanskje nevne at det nå er opprettet ungdomsskoletrinn på den samme skolen, så ungdommen slipper å reise til nabo-bygda. Legger hun fornøyd til.

“Motløs” er definitivt ikke ordet som dukker opp når en snakker med Lena Jensen. Tvert i mot tyder en lang cv med en drøss med politiske verv på det stikk motsatte. Med hjertesaker som skolepolitikk, kultur og miljø har hun aldri vært i tvil om partitilhørigheten. I 2001 ble hun valgt inn på Stortinget. Fire år senere ble hun gjenvalgt, og nå er hun er partiets toppkandidat i Troms foran høstens valg.

Løfte kulturloftet

Og apropos valget: I følge Jensen bør kulturskolen være et naturlig punkt i den kommende valgkampen.

– For oss i SV er kulturskolen en bauta. I partiprogrammet er vi meget konkret på hva som skal gjøres. Kulturskolen må bli lokale ressursentre og tilgjengelig for

alle. Den skal holde et faglig høyt nivå, og det må innføres makspris. Loven i dag sier at alle skal ha et kulturskoletilbud, men stiller ingen spesifikke krav til kvaliteten. Vi må sørge for et bedre rammeverk som sikrer det faglige innholdet. I det som ligger i kulturløftet til nå, står kulturskolen for svakt. Vi må med andre ord løfte kulturløftet så barn og unge får sin rettmessige andel. For å få til dette må vi sørge for statlige stimuleringsmidler, sier Jensen.

Til tross for at Kristelig Folkeparti har vært tydelig på at også de vil satse på kulturskolen, er Jensen redd for kulturskolens fremtid dersom det blir et borgerlig flertall etter høstens stortingsvalg. – Høyre har vært overraskende fraværende i kulturskolesaken og vi vet jo hvor Frp står. Dersom et borgerlig flertall vinner fram er jeg ikke i tvil om at kulturskolene kommer til å slite kraftig, sier Jensen.

– Mange idealister

Egne barn har Lena Jensen to av, men ingen er per i dag kulturskoleelever. Av ulike grunner:

– Den yngste er for ung, den eldste har grunnet dårlig kulturskoletilgjengelighet og lange ventelister ikke fått muligheten. En skulle kanskje ønske at Oslo som hovedstad gikk foran som et godt eksempel, men det er ikke tilfellet. Kulturskoletilbudet er kort og godt for dårlig, noe vi må ta innover oss og gjøre noe med. Kulturskolen handler om demokrati, om å skape hele mennesker og om å gi alle – og ikke bare barn av foreldre med tykk



alle skal få: Kulturskolen handler om å skape hele mennesker og gi alle - ikke bare barn av foreldre med tykk lommebok - et godt kulturelt opplæringstilbud, sier Lena Jensen.

lommebok - et godt kulturelt opplæringstilbud. De som jobber i kulturskolen er dessuten ofte idealister som jobber langt mer enn de får betalt for. De fortjener bedre rammebetingelser for det flotte arbeidet de gjør.

Drømmen

Når Lena Jensen har fri forsøker hun å få med seg så mye kultur som den stramme tidsklemma gir rom for.

– Kultur knytter folk sammen, den skaper tilhørighet og limer samfunnet vårt sammen på et bra vis. De dype, store tankene får jeg ofte gjennom gode kulturopplevelser. Det være seg bøyd over ei bok på biblioteket, en filmopplevelse

på kino, en teaterforestilling eller god musikk. Jeg kan aldri få nok kultur. Som politiker er jeg så heldig å få oppleve mye lokal kultur, og jeg elsker å reise rundt på kulturskoler å se barn som stråler på scenen.

Jensen tar noe så sjelden som en kort pause i taleflommen - før det som blir sluttpoenget.

– Jeg drømmer om en kulturskolemilliard. Det hadde vært noe det.

tekst: hege arstad
foto: knut åserud/sv

Der store visjoner

vänersborg: Musikkskolerektoren Håkan Alfredsson fikk beskjed om å halvere sin virksomhet. I stedet lyktes han med å fordoble den. I ”kulturbyen” Vänersborg er ingenting umulig.

Nå er det snart 20 år siden Alfredsson fikk gjennomført det som - med suksess - ble det stikk motsatte av hva politikerne i den svenske kommunen først ønsket seg. Alfredsson har gått fra rektorjobb til kontoret merket ”områdesjef for kultur og fritid”. Men Vänersborg er sterkt og positivt preget av Alfredssons viktige grep. Kultursatsing har blitt noe kommunen ønsker å profilere seg gjennom.

I dag har Håkan Alfredsson fått følgende oppgave fra politikerne: Sørg for at Vänersborg blir Sveriges fremste musikk-kommune. ”Visjon Vänersborg” faller atskillig mer i smak hos kulturvisjonæren og -entreprenøren Alfredsson enn kravet som ble stilt til ham forrige gang det var økonomisk krise i Sverige.

Litt fortid

Håkan Alfredsson fikk altså i sin tid beskjed om at han skulle halvere budsjettet for Vänersborgs Musikskola. Det scenariet passet ikke for ham. I stedet fikk han politikerne til å satse flere millioner kroner på musikkskolen og på et kjøp- og salgssystem rettet mot grunnskolen.

Dette ikke bare reddet lærerstillingene, men la også grunnlaget for at samtlige grunnskoleelever i Vänersborg skulle få ta del i en musikkutdanning med mulighet til utvikling så langt en selv ønsket.

Dette førte til en dobling av personalet ved musikkskolen. I dag består personalstyrken ved musikkskolen av mellom 60 og 70 heltidsansatte lærere som til sammen ”betjener” 45 faste ”kulturtjenester” i en kommune med 37 000 innbyggere.

I dag har alle barn og ungdommer i Vänersborg en reell sjanse til å utvikle seg innen musikk. Se faktaramme for hva som fins av musikktilbud i Vänersborg.

En god bølge

Så til ”Visjon Vänersborg”. Dette oppdraget gjelder alle innbyggere i kommunen. Alfredsson og hans medarbeidere holder på å skape en helhet av musikk og annen kultur der det ene gir det andre:

- Ungdom med utdanning innen kultur finner arbeid og anledning til å bli værende i kommunen

- Opplæring og kurs for både proffer og amatører gir en eksplosjon av konserter og andre forestillinger av høy klasse
- Nye mennesker trekkes til regionen på grunn av kultursatsingen
- Den store kulturaktiviteten fører til at nye arenaer må bygges og deretter driftes, det skapes arbeidsplasser

Alfredssons arbeidsmodell

– Det gjelder å være ute med rett sak i rett tid, å være veltimet, sier Håkan

Dette tilbys i kulturbyen Vänersborg:

- Kulturforsколе
- Alle grunnskoleelever går i orkesterklasse i minst ett år, oftest i to
- Musikkskole (som også har tilbud innen andre kulturelle uttrykk)
- Nytt tilbud innen videregående skole med estetisk profil starter høsten 2010
- Birger Sjöberggymnasiet har tre ulike program med kulturelt innhold: estetisk program i musikk, naturvitenskapelig program med estetisk fokus og et riksrekrutterende orkestermusikerprogram (OMP)
- Pre College; et høgskoleforberedende utdannelsesstilbud som går parallelt med OMP
- Musikakademi Vänersborg; med kursprogram for bl.a. musikkstudierende og musikkpedagoger
- Aurora Chamber Music; en delvis privat satsing som i samarbeid med Musikakademi Vänersborg arrangerer flere kurs årlig for nordiske strykerpedagoger, elever på ulike nivåer samt studenter på nordiske musikkhøgskoler. Dessuten kobles disse til en årlig musikkfestival i Trollhättan og Vänersborg
- Tonespråkskonferanse og opplæring i samarbeid med Rikskonserter, Stim og Musikk i väst
- Alle de ovenfornevnte satsingene innrammes av et stort antall konserter og festivaler



sentral trio: Håkan Alfredsson (t.h.) har veldig mye av æren for at Vänersborg er en pionéerkommune innen kultur. Christer Glännestrand (t.v.) og musikkskolerektor Gunilla Wretemark er også viktige i dagens kulturoffensiv i kommunen.

:fakta

blir virkelighet



utviklingslystne: floytelevene Anna-Lena Ohlwein og Ebba Pihl (begge 11) får undervisning av musikkskolepedagog Maria Götlind-Björk. Begge to har tenkt å fortsette oppover på de ulike orkesternivåene musikkskolene tilbyr.

Alfredsson til magasinet Kultursmockan, når det spørres om hvordan dette er mulig å få til.

Hans arbeidsmodell for idéutvikling er slik: Hvem som helst kan komme med en idé. Ideen får liv og konkretiseres. Ei arbeidsgruppe etableres. Arbeidet for å virkeliggjøre ideen iverksettes. Når prosjektet er i gang får arbeidsgruppa arbeide videre på egen hånd, mens Alfredsson slipper prosjektet for å konsentrere seg om en ny idé.

Ingen enmannsjobb

Alfredsson har vært og er den mest sentrale i Vänersborgs kultursatsing. Men han trekker selv fram andre viktige ildsjeler og nøkkelpersoner. Som dagens rektor i Vänersborg Musikskola; Gunilla Wretemark, og nestlederen for kommunens enhet for musikk og ungdom; Christer Glännestrand.

Trioen har kontorer ved musikkskolen og derfra kan de skreddersy et helhetlig tilbud som de håper skal tilfredsstille hva kommunens innbyggere ønsker seg av kulturelle aktiviteter og muligheter for kulturutdannelse. Wretemark har en stor musikkskole å lede. Aktiviteten er fordelt på tre lokaliteter. Som i mange andre svenske kommuner kommer det tilflyttere fra alle jordens hjørner.

– Musikkskolen forsøker å bli enda bedre på å nå nye etniske ungdommene. Det er viktig at så mange som mulig kan finne en plass i vår virksomhet. En viktig ressurs for ekspanderende virksomhet er lærerens arbeidsvilkår, sier Wretemark.
– Vi behøver sjelden å rekruttere nye lærere, ingen slutter her, sier musikkskolerektoren til Kultursmockan.

– Tross at skolens lokaliteter ligger ganske spredt og lærerne derfor må

reise en del i arbeidet, får jeg sjelden klager. Det merkes at lærerne trives med sin arbeidssituasjon, sier hun.

Mer enn musikkundervisning

Vänersborgs satsing på kultur er avgjort en stor satsing på musikk, men de andre kulturuttrykkene er ikke glemt. På nybygde kulturelle arenaer og gjennom festivaler, konferanser, seminar, kulturkafeer og andre kulturbegivenheter får den vanlige "vänerborgaren" ta del i aktivitet innen både musikk, teater, litteratur, dans...

– Ja, det gjelder å satse så selv svigermor blir fornøyd, ler Håkan Alfredsson.

tekst: egil hofsl
foto: charina widmark



musikk: Musikere fra Fjaler og Hyllestad viser solidaritet.

Kulturskole med solidaritetsfokus

straumsnes: Ved Hyllestad og Fjaler kulturskule synes en det er viktig å bruke kulturell aktivitet som solidaritetsarbeid.

Derfor likegodt ei hel uke der elever og lærere brukte sin kompetanse og kunnskap til beste for at andre skal få en bedre hverdag.

I vår brukte skolen ei markeringsuke til solidaritetsfokus. På egen hånd eller i samarbeid med andre arrangerte kulturskolen tolv konserter og forestillinger. Over 300 aktører var i sving på scene og i galleri, og 1 000 publikummere kom for å oppleve. Et imponerende tall i to kommuner som totalt har 4 200 innbyggere.

Støtter Røde Kors

– Vi samla inn cirka 10 000 kroner til

Røde Kors sitt oppbyggingsarbeid i konfliktområder. Pengesummen i seg selv er kanskje ikke så stor, men det var viktig og godt å være bevisst det at vi sammen bidro til at andre får en bedre hverdag. Vi fokuserte det at solidaritet og personlig innsats gir resultat, uten å ta politiske eller religiøse standpunkt, sier kulturskolerektor Ole Jakob Nedrebø til Kulturtrøkk.

Hovedarrangementet under markeringsuka ble holdt i Straumsnes Grendahus. En sal fylt til randen fikk oppleve 170 kulturskoleaktører utfolde seg gjennom dans, utstilling og masse musikk. Med-

virket gjorde også palestinske ungdommer som kulturskolen hadde fått kontakt med gjennom United World Colleges.

– Vi gleder oss for øvrig over våre lokalpolitikeres positive satsing på kulturskolen, som gjør at vi kan holde oss med en såpass stor og aktiv kulturskole, sier Nedrebø.

Hyllestad og Fjaler kulturskule har 250 elever og 10 ansatte.

tekst: egil hofsl
foto: grete sjøhagen nedrebø



dans: Dansende jenter viser solidaritet i Sogn og Fjordane.



visuell kunst: Billedkunst kan også være solidaritetsarbeid. foto: unni hygen

Ingen prikk like

modum: ”Rasmus og Verdens Beste Band” har turnert flittig med sin familieforestilling i vinter og vår. Overalt har trøndergjengen samarbeidet med lokale kulturskoler.

Derfor har ingen av forestillingene blitt helt like.

De fire allsidige musikere i Rasmus og Verdens Beste Band (RVBB) har alle bakgrunn fra både teaterliv og mange musikksjangre. De leker med visesjangeren like lett som med balkanrytmer og pop. Om de ikke er verdens aller beste band, turnerer de med en familieforestilling som har høstet flotte kritikker. I konsertforestillingen følger vi gutteromsbandet på eventyr.

Kvartetten bak konseptet er Rasmus Rohde (sang, gitarer, banjo, mandolin, fløyte, kyssing, klapping), Jovan Pavlovic (trekkspill og sang), Erlend Smalås (bass, tuba, snorking, hyl og fin korsang) og Carl Haakon Waadeland (trommer, baljer, skjeer, sand, stoler og annet en kan slå på).

RVBB er hjemmehørende i Trondheim, og fikk spellemannspris for barneplata ”Kyssing e’ hæslig” i 2007.

Rikskonsertene står bak

Forestillingen er produsert av Rikskonsertene i samarbeid med regissør Ane Aass og scenograf Monica Nestvold. Da RVBB kom til Modum fikk 14 musikanter fra Modum kulturskole være med på verkstedkurs med RVBB. Stolte foreldre i Modum kulturhus var ikke i tvil om at det ble verdens beste konsert.

– Det har vært de enkelte lærerne ved kulturskolen som har plukket ut hvem som skulle få være med, sier kulturskolerektor Aage Norman Eilertsen i Modum. Med i Modums eget orkester var messingblåsere, treblåsere og en egen rytmeseksjon.

Verkstedkurs

De 14 musikantene var i alderen fra 9 til 13 år, og hadde gledet seg lenge til å delta på konserten. Like etter nyttår fikk de tilsendt noter til låten ”Sommerferia”. Tre kvarter før konserten startet, hadde de verkstedkurs for å improvisere et nummer der alt fra plastbøtter til grytelokk var instrumenter.

Rasmus Rohde liker å samarbeide med forskjellige kulturskoler.

– Noen steder har det stilt ti gitarister. Andre steder har kulturskolene mønstra musikanter på fløyter og messing. Derfor blir alle forestillingene våre forskjellige, sier sjefen for ”verdens beste band”.

tekst og foto: eli bondlid



verdens beste: Rasmus Rohde (sittende t.h.) og RVBB fikk tonefølge av Kristoffer Solum, Stian Tyberg Grotterud, Kim Sukkestad, Emilie Bråthen, Vegard Berget og Glenn Eirik Hansen.

Ny runde med Kor Arti'

trondheim: Dusinet fullt er på ingen måte nok for Kor Arti'. Kommende høst blir det nye kurs og ny kurspakke med cd og hefte. Kor Arti' volum 13 er allerede under planlegging.

Vårens miniturné med nyskapningen Kor Arti' REP er nettopp over. Hos Norsk kulturskoleråd er en godt i gang med å planlegge Kor Arti' volum 13 som kommer til høsten.

I november 2009 lover Norsk kulturskoleråd at det vil foreligge ny cd med hefte. Dermed skal nye team fra kulturskolerådet igjen ta turen landet rundt for å kurse sangglade, lærelystne og inspirasjonshungrige pedagoger i grunn- og kulturskole.

Kor Arti' har siden kurskonseptet ble oppfunnet samlet atskillige tusen pedagoger til opplæring og inspirasjon. Kor Arti' er en samsangdag for lærere i grunnskole og kulturskole.



tekst: egil hofsli
foto: bård hestnes

repøvelse: Kor Arti' ble arrangert i rep-utgave i vår. Her fra samsangdagen i Oslo.

Mye tilfredshet i Volda

volda: Fagdag til behag. Aldri har det blitt målt så høy tilfredsstillelse etter en fagdag i Norsk kulturskoleråds regi som etter den i Volda i april.

De 90 deltakerne som i Volda var samla til fagdag i utviklingsprogrammet i Kulturskolefokus for Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane uttrykte nesten samstemt jubel over fagtilbudet de fikk servert.

- Vi har aldri evaluert en fagdag så grundig, og da er det selvsagt glede-

lig å registrere så mye tilfredshet, sier prosjektleder Hilde Roald Bern. - Det er jo hele tida en utfordring å finne gode og nye fagfolk som kan kurse og inspirere de kulturskoleansatte vi har på våre kurs.

Denne gangen lyktes vi visst spesielt bra, sier Roald Bern videre.

Følgende kurs sto på menyen:

Dans: Hip hop and Street Styles v/ Andrea Palmer

Musikk: Arbeid med innøving av en forestilling v/ Leif Barmen

Musikk: Kreativ musikkundervisning i kulturskolen v/ Vidar Sæther

Musikk: Leik og rytmer m/ Henny Koppen

Teater: Lek og åpne opp! v/ Bjørnar Lisether Teigen

Visuell kunst: Kurs i animasjon for videreformidling v/ Linda Fagerli Sæthren

Neste post i dette Kulturskolefokus-prosjektet blir nettverkssamling i Geiranger 23.-25. september.



fornøyde deltakere: Elise Gjørde fra Stranda (f.v.), Elisabeth Røgeberg fra Gloppen og Christine Marøy fra Førde.

tekst: egil hofsli
foto: bård hestnes



ny på laget: Torkel Øien er ny kulturskolekonsulent i Norsk kulturskoleråd – Øst.

foto: privat



utvidet stilling: Eivind Nåvik skal nå være kulturskolekonsulent både i Hedmark og Oppland.

foto: privat

Et helt knippe nye kulturskolehjelpere

trondheim: Fra høsten av vil Norsk kulturskoleråd stille med et styrket og utvidet mannskap. To nye kulturskolekonsulenter er ansatt, to andre har fått utvidet sitt arbeidsområde.

I Hordaland er Kristin Geiring (49) ansatt som ny kulturskolekonsulent i en 40 prosent-stilling. Hun har arbeidet ved Bergen kulturskole siden 2000. Hun er i dag ansatt som fagsjef innen teater ved skolen. Hun har utdanning innen både teater, musikk, ledelse og coaching. Norsk kulturskoleråd - Hordaland og Norsk kulturskoleråd sentralt deler lønnsutgiften.

Utvidet område

Sogn og Fjordanes nye kulturskolekonsulent er ingen nykommer i Norsk kulturskoleråds rekke. Edvin Eriksen er i dag kulturskolekonsulent i Møre og Romsdal, ved siden av rektorjobben ved Kulturskolen i Gjemnes og Nesset. Fra 1. august vil han være kulturskolekonsulent

i en 70 prosent-stilling som lønnes av følgende: Norsk kulturskoleråd sentralt, Norsk kulturskoleråd - Møre og Romsdal og Norsk kulturskoleråd - Sogn og Fjordane.

Også øst for langfjella blir det endringer i konsulenttrekkene. I Oppland og Hedmark gjør Eivind Nåvik som Eriksen gjør i vest: han blir konsulent i to fylker. I dag er han kulturskolekonsulent i Oppland, fra 1. august tiltrer han også samme stilling i Hedmark. Hans stilling utgjør en 80 prosent-stilling. Lønnsutgiften deles av Norsk kulturskoleråd sentralt, Norsk kulturskoleråd - Oppland og Norsk kulturskoleråd - Hedmark.

Savnet fagmiljøet

Siste nye konsulent finner vi i Region øst som består av Akershus, Oslo og Østfold. Torkel Øien (43) har i flere runder arbeidet som kulturskolekonsulent i Oslo og Akershus, og har i enda flere runder arbeidet i kulturskolen. Han ansettes i en 70 prosent-stilling, en lønnskostnad som deles av Norsk kulturskoleråd og Norsk kulturskoleråd - Øst.

– Jeg har vært ute av kulturskolearbeidet i halvannet år og savner det gode fagmiljøet. Tror at kunst og kultur er vesentlig for barn og unge i deres utvikling - jeg vil gjerne bidra innenfor dette feltet - om jeg kan, sier Torkel Øien.

tekst: egil hofsl

Forsinka festival i Finnmark

hammerfest: Finnmark kulturskolefestival er ikke død, den bare ligger i dvale over sommeren. Festivalen som skulle ha vært arrangert i Hammerfest i mars i år, men måtte avlyses på grunn av for dårlig økonomisk grunnlag, skal etter planen arrangeres 29. - 31. oktober. – Jeg er optimistisk i forhold til å få det til denne gangen. Økonomien ser ut til å ordne seg. Konseptet blir som opprinnelig tenkt. Kulturskolene kommer med bidrag i form av små forestillinger og andre sceniske innslag. I tillegg blir det kurs innenfor kulturskolenes "kjernefag" og ikke minst sosialt samvær, sier Øystein Skårset, kulturskolekonsulent for Norsk kulturskoleråd - Finnmark.

Etterlyser tidligere elever

kyrksæterøra: Hemne kulturskole fyller 30 år, og det skal feires. Nå håper en at riktig mange tidligere elever vil være med på det store jubileumsarrangementet 7. november. – Vi planlegger en konsert der tidligere elever skal underholde i den første halvdel, mens nåværende elever får vise seg fram i andre halvdel. Vi etterlyser tidligere elever som ønsker å bidra med noe fra scenen, men håper også de som bare ønsker å være publikum stiller opp, sier fungerende rektor og lærer ved kulturskolen; Vegar Nesset.

Byggestart for Os kunst- og kultursenter

os (i hordaland): Lærere og elever ved Os kulturskule er blant de som nå gleder seg over at nå er Os kunst- og kultursenter under bygging. 24. april ble byggestarten markert på Mobergsneset. Det var Per Grieg sr. som i 2006 tok initiativ til et spleiselag for å skaffe Os et kunst- og kultursenter. Bygget skal foruten kulturskolen inneholde galleri og museum, storsal med 600 sitteplasser, studio og restaurant. Bygget er planlagt ferdigstilt neste år. – For Os kulturskule vil det bli som å gå fra natt til dag, sier kulturskolelærer Jon Sæbø.

Vil redde korpene

lunner: Korpsbevegelsen i Lunner er frustrert, og redd for hva kulturskolekuttene kan føre til. Bakgrunnen er kuttene i bevilgningene til Hadeland kulturskole for 2009, under budsjettbehandlingen i kommunestyret før jul. Å unngå at dirigenter og instruktører blir sagt opp, er noe av det som haster mest. Det er nyvalgt leder i Hadeland Janitsjar, Margaret Frøisli, som nå har tatt tak i saken. Frøisli frykter blant annet for rekrutteringen til det voksne korpsmiljøet dersom den negative utviklingen for skolekorpene i Lunner fortsetter. Dirigenter og instruktører i skolekorpene i Lunner er ansatt ved Hadeland kulturskole, melder hadeland.net.

Går sammen for bandmiljøet

ås: Kulturskolen i Ås har hittil konsentrert seg mest om klassisk musikk. Nå kommer satsingen på pop og rock, melder Østlandets Blads nettutgave oblad.no. Kulturskolen har med seg ungdomshuset Midtgard på laget når den nye satsingen skal settes ut i praksis. Midtgard henter inn profesjonelle instruktører som kan veilede på alle nivåer, kulturskolen smeller til med gruppeundervisning i blant annet elgitar og elbass. Tilbudene blir koordinert slik at elevene også kan få hjelp til bandaktivitet. – Dette er et nytt felt for kulturskolen. Vi ønsker å utvikle oss og gi et tilbud som når flere, sier Alexander Krohg Plur, rektor på kulturskolen.

Vil ha 100 nye rytmiske stillinger

oslo: Norsk jazzforums landsmøte vedtok å arbeide for 100 nye faste stillinger for "rytmiske musikere" fram mot 2014, mot dagens 10-12 stillinger. Styreleder Odd Erik Hansgaard i Norsk jazzforum sier til tidsskriftet Ballade at bakgrunnen for vedtaket er behovet for mer rytmisk musikk i Norge. – En slik løsning vil fungere desentraliserende, en må da ikke nødvendigvis til store bysentra for å få spillejobber. Og: – Det utdannes mange nye flinke folk innen det rytmiske området, og de trenger arbeid. Disse musikerne bør kunne inngå i for eksempel kulturskolene, der vi vet at det er svært få med profesjonell rytmisk bakgrunn som underviser, sier Hansgaard.

Fokusfinale i nord

bodø: På tampen av mars ble det satte punktum for Kulturskolefokus Nordland/Troms.

Her noen bildeglimt fra den sjette og siste nettverkssamlinga. Den fant sted i Bodø 25. - 27. mars.

alle foto: bård hestnes



full rulle: Tommy Tallaksen fra Vågan kulturskole i aksjon under arbeidet i produksjonsgruppene.



åpningsforedrag: "Mennesket lever ikke bare av brød alene" med Inge Eidsvåg.



én av tre: Kristin Jørgensen var én av tre regissører i aksjon. Kirsti Ulvestad og Marianne Meløy de to andre.



finaleband: Husbandet sto for partymusikken etter festmiddagen.

www.rikskonsertene.no/brukkonserten

Samspill, opplevelse og læring

BRUK KONSERTEN!

Bruk konserten! – en praktisk inspirasjonsbok om:

- samsillet mellom opplevelse og læring
- samsillet mellom kunst og pedagogikk
- samsillet mellom skole og kultur

I Bruk konserten! ser vi på kultur-opplevelsens læringspotensiale. Boken gir deg konkrete metodiske verktøy til hvordan skolekonserter og andre tilbud fra Den kulturelle skolesekken kan knyttes til opplærings og undervisningsformål i skolen.

ÅSHILD S. NYGAARD OG GURO VON GERMETEN (RED.)

Veldig bra idébank, en gullgruve for lærere!

ANNE MARIT HANSEN
ALLMENNLÆRER

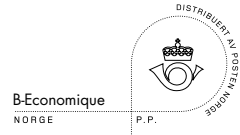
Bruk konserten! er en fantastisk bok. (...) Under headingen «Musikkopplevelsen er uforutsigbar, men ikke forutsetningsløs» har Kunnskapsløftet i denne utgivelsen funnet sin soulmate og fullkomne partner.

OLAF EGGESTAD
KLASSISK MUSIKKMAGASIN

For mer informasjon og bestilling:
www.rikskonsertene.no/brukkonserten
www.musikkiskolen.no

RIKS KONSERTENE

Returadresse:
Norsk kulturskoleråd
7491 Trondheim



4SOUND

WWW.4SOUND.NO

DIGITAL MUSIKKUNDERVISNING LYDANLEGG OG INSTRUMENTER VI HAR UTVALGET OG EKSPERTISEN

4SOUND er ditt naturlige valg når det gjelder musikkinstrumenter, uansett om du er nybegynner eller proff! Våre butikker utmerker seg i både varesortiment, kunnskap, service og gode priser, og du nyter godt av at våre butikker er en del av Skandinavias største forhandlerkjede innen musikkinstrumenter.

4SOUND er i dag en unik kapasitet på kunnskap og erfaring innen lyd og musikkutstyr. Til sammen innehar vi spisskompetanse på området som få kan matche.

- › Hjelp til innkjøp av musikkutstyr for bruk i den daglige drift og undervisning.
 - › Planlegging, installasjon og igangsetting av komplekse behov eller totale AV-løsninger.
 - › Grundig innføring i bruk og drift av utstyret.
 - › Tilbud om kurs og seminar
 - › Service og support avtaler.
 - › Fleksible løsninger
 - › Kjøp, leie eller hjelp til finansiering eller leasingavtaler?
- Ønsker du å bli kontaktet? Send en e-post til skole@4sound.no

Her er en oversikt over våre butikker i Norge. Vi sender også varer til alle deler av Norge.

Stavanger:
4Sound Sagevik Musikk
Langgaten 1
4013 Stavanger
Tlf: 40 00 1186

Sandnes:
4Sound Sagevik Musikk
Kvadrat Kjøpesenter
4313 Sandnes
Tlf: 40 00 1186

Bergen:
4Sound Hagstrøm Musikk
Strandgaten 197
5004 Bergen
Tlf: 55 33 77 80

Haugesund:
4Sound Helgelands Musikk
Kirkegaten 133
5527 Haugesund
Tlf: 52 73 30 60

Molde:
4Sound Musikkhuset
Vektergaten 2
6413 Molde
Tlf: 71 21 86 33

Stavanger:
4Sound Musikkcenteret
Rosenkilde gaten 19
4013 Stavanger
Tlf: 51 52 08 97

Oslo:
4Sound Imerslund Musikk
Trondheimsveien 2
0560 Oslo
Tlf: 22 77 80 77

Trondheim:
4Sound Tre'45 Musikk
Fjordgaten 1
7010 Trondheim
Tlf: 92 666 345

Kristiansund:
4Sound Musikkhuset
Langveien 32
6509 Kristiansund
Tlf: 71 67 52 56

Moss:
4Sound Stordahl Musikk
Prinsensgate 5
1500 Moss
Tlf: 69 25 54 42